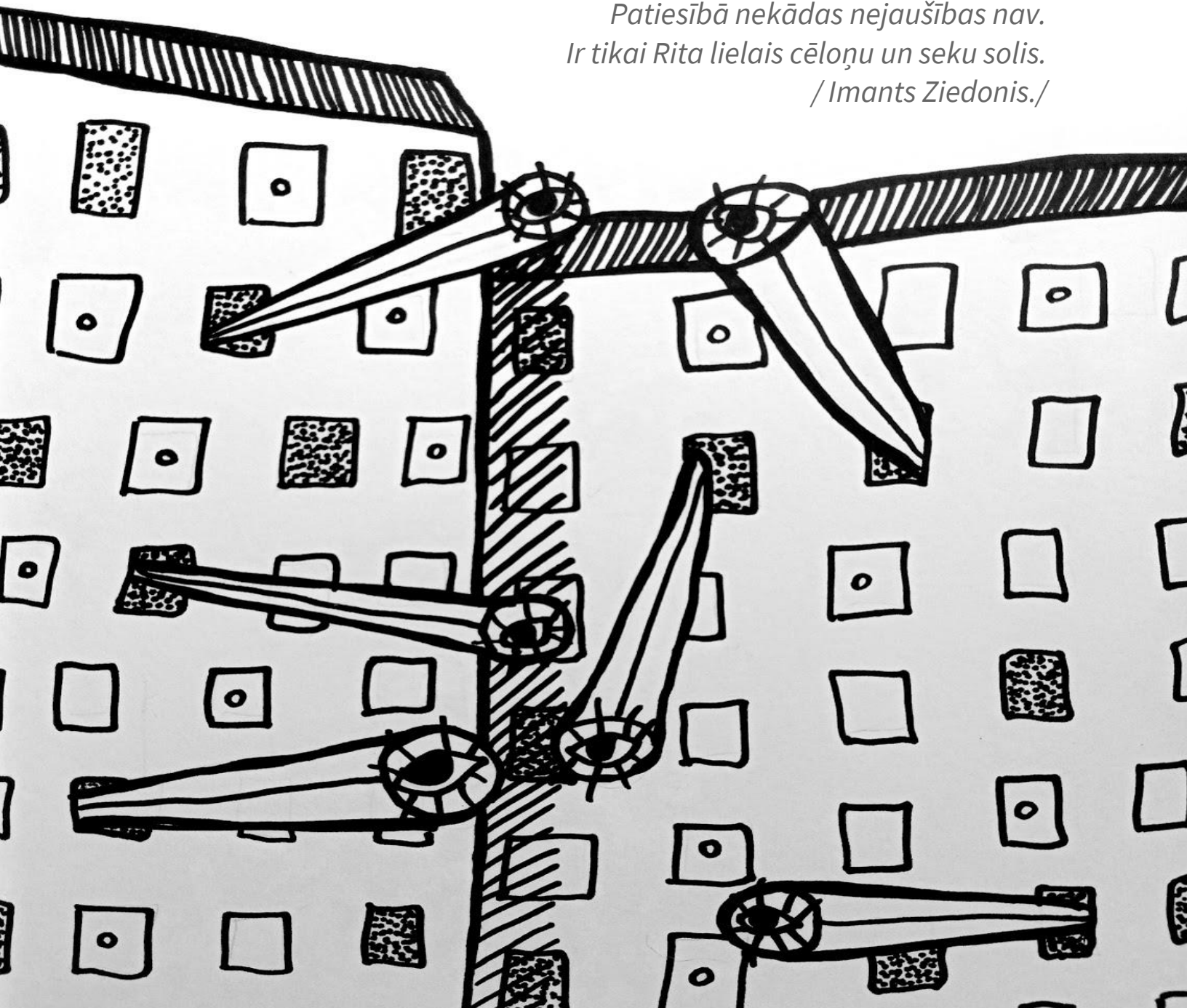

#1
(17)
decembris 2020
(publicēts Facebook)

*Patiesībā nekādas nejaušības nav.
Ir tikai Rita lielais cēloņu un seku solis.
/ Imants Ziedonis./*

Ziemassvētki 2020. gadā...

Kā neparasts brīnums,

Kā svinīgs prieks

Nāk Ziemassvētki,

Nāk laime un miers.

Kaut arī vīrusa dēļ

Šogad apstākļi citi,

Tas nemaina būtību,

Kas svētkos ir likta.

Lai gaviļē katrs

No visām pasaules pusēm,

Nav pamata bēdām,

Laiks attālām lustēm.

Liksīm cepešus galdos,

Celsīm smaidus mēs sejās,

Vērosim prieku cits cita acīs,

Kaut arī šis cilvēks nav klāt,

Kamēr smejas.

Ir 2020. gads,

Un varam lepni mēs būt,

Ka tik daudz esam mācījušies,

Ka varējām šo pieredzi gūt.

Tādēļ atskatoties

Varam sev uzstīt pa plecu,

Un, gaidot 2021. gadu,

Uzslēgt kādu dziesmu vecvecu.

Lai šie svētki visiem

Pilni brīnumu, gaismas!

Lai laba veselība,

Un zvaigznes visapkārt skaistas!

Madara Dzelve, 10.2

Redaktores vēstule

Katrs zina, cik traks un sarežģīts ir šis laiks, katrs saskaras ar savām problēmām un izaicinājumiem. Vientulība un garlaicība ir jūtama vairāk nekā jebkad. Toties mums ir iespēja sazināties, un viens no veidiem, kā var uzzināt par vienaudžu sajūtām un piedzīvojumiem, ir turpināt lasīt L'avīzi. Man prieks, ka, neskatoties uz nogurumu, mēs veltām laiku, lai iepazītu cilvēkus sev apkārt, un dalāmies pieredzē. Jo tieši tā mēs varam justies labi kopā un attālināti.

Un klāt ir arī ziemas laiks, svētki un pašu radītais siltums. Es aicinu visus sazināties ar saviem mīļajiem vairāk, jāmeklē šī svētku sajūta jebkuros apstākļos. Piezvani vecam draugam, vecmāmiņai, onkulim un tantei! Esiet viens otram tuvu, kad ir grūtāk! Dalies ar savām jūtām, un tu būsi pārsteigts, ka nejūties tā vienīgais. Tas, manuprāt, ir vissvarīgākais. Nejusties vientuļi.

L'avīzes komanda lasītājiem novēl siltus un mīļus Ziemassvētkus! Saglabājiet gaišumu sevī un rodiet spēku nākotnes pārmaiņām!

L'avīzes redaktore Sofija Šņitņikova

Šajā numurā

Mēģinājumi izgaršot dzīvi

- 5 Apmaiņas programma uz Dāniju
- 9 Apmaiņas programma uz Japānu
- 12 Gongu meditācija

ĀVG sienas čukst

- 13 Simboli ikdienā un Aleksandra Čaka muzejā
- 14 Kāpēc latviešu valoda man mīļa un dārga
- 15 Drīzāk kā vēstule sev uz pagātņi
- 17 Cita pieredze
- 19 Montesori un Āgenskalna Valsts ģimnāzija

Zvans ar mēli

- 21 Klimata politika un tās tendence Latvijā un pasaulē

Eiforijas sīrupā

- 24 Hipervilgance
- 26 Madaras Dzelves dzeja
- 29 Dārtas Petruņko dzejolis
- 31 Sapņi dzimst utopijā

Vāka un ilustrāciju autore: Dārta Petruņko (11.5)

Ilustrāciju autores: Aribella Jauja (12.2), Madaras Dzelves dzeja) un Dārta Petruņko (11.5)

Foto: no personīgā arhīva

Rakstu autori: Marta Paula Pauliņa (12.4), Madara Balama (11.5), Elza Melnalksne (11.5), Elizabete Dreimane, Marija Slaidiņa (11.1), Mona Upeniece (10.4), Sofija Šņitņikova (12.3), Gusts Mūrnieks (10.1), Patrīcija Andersone (7.2), Krišjānis Millers (11.6), Dārta Petruņko (11.5), Madara Dzelve (10.2), Sofija Keiča (10.5), Katrīna Liepiņa (10.5), Helēna Elksne (10.5)
Avīzes sakārtoja un rakstus ievietoja Facebook: Sofija Šņitņikova (12.3)

Īpašs paldies skolotājai Dagnijai Ivanovskai.

Mēģinājumi izgaršot dzīvi

APMAIŅAS PROGRAMMA UZ DĀNIJU

5. oktobra pēcpusdienā nolēmu iztirdīt savu vārda māsu un klasesbiedreni Martu Savicku par to, ko nozīmē doties YFU apmaiņā, mācīties Dānijā, gada laikā iegūt draugus no 12 valstīm un noslaucīt asaras, klausoties Latvijas himnu.

Latvijā pēc skolas jaunieši dzied korī, dejo tautas dejas, apmeklē treniņus vai iet iečilot uz caffeina. Kā Dānijā brīvo laiku pavada jaunieši un kā tu to pavadīji?

Es sākšu ar sevi... Nu, es tur neko nedarīju. Pilnīgi nopietni!

Skola un mājas?

Jā, lai gan organizācija mums ieteica atrast kādu nodarbi pēc skolas, lai būtu kaut kas, ko darīt. Sākumā es vispār neiespringu, bet vēlāk izdomāju, ka jāizmēģina kaut kas jauns. Un tad, oktobra vidū, nāca ideja par volejbolu. Sākumā viestētis aizveda uz treniņu. Tie bija ļoti jautri; sacensībās nepiedalījos, bet spēlēju prieka pēc.

Un ko pārējie jaunieši darīja?

Tie jaunieši, kas nodarbojas ar kādu sporta veidu, automātiski ir tādā kā "klubiņā". Ir futbola klubs, volejbola klubs, peldēšanas klubs. Tie nav pulciņi, bet klubi. Vispopulārākais ir futbols.

Oktobris. Tad jau tikai mēnesis bezdarbībā?

Skola Dānijā sākas jau augusta otrajā nedēļā, vasaras brīvlaiks ilgst tikai pusotru mēnesi.

Tik īss! Ko tad tie jaunieši paspēj izdarīt?

Neko (smejas)! Ļoti populāras ir vasarnīcas, gandrīz katrai ģimenei ir vasarnīca. Dažiem ir vasarnīcas Zviedrijā, jo tas ir pāri tiltam un HOPINĀS – tu esi klāt! Liela daļa mēdz arī vasarās ceļot.

Man Dānija konkrēti asociējas ar hygge lifestyle, velobraucējiem, Andersena “Nāriņu” un to, ka no turienes nāk uzņēmums FLYING TIGER.

Cik daudz tu zināji par Dāniju, dāņu valodu un kultūru, pirms devies tur?

10. klases vidū es sāku iet uz dāņu valodas kursiem, kurus apmeklēju 5 mēnešus, un man likās, ka tīri labi saprotu valodu. Bet tad, kad es tur aizbraucu, visas manas zināšanas izkūpēja. Es sapratu valodu, bet vispār neko nevarēju pateikt.

Tev bija bail runāt?

Jā, man tiešām bija bail runāt, jo es vienmēr gribu, lai viss būtu perfekti. Kad es pirmajā reizē kaut ko pateicu un cilvēks nesaprata, ko saku, es otro reizi to neatkārtāju! Tāpēc es sāku visur izmantot angļu valodu.

Tad sanāk, ka tu līdz pat gada beigām runāji tikai angļu valodā?

Jā, bet bija ļoti daudz cilvēku, kas tiešām iemācījās valodu no nulles, saprata un tekoši runāja. Citiem, kas mācās jaunu valodu, es ieteiktu nebaidīties kļūdīties.

Cik tu daudz zināji par Dānijas kultūru?

Es zināju principā visu, jo mana krustmāte ar brālēniem dzīvo Dānijā, un tad pāris reizes gadā mēs pie viņiem aizbraucam. Man bija zināšanas par viņu ēdieniem. Un riteņbraukšana! Ja tev mājās nav velosipēds, tad tu neesi dānis!

Kas tevi visvairāk pārsteidza vienaudžos? Ar ko dāņi atšķiras no latviešu jauniešiem?

Pirmajā dienā, kad es ieradus skolā, mani ieveda klasē direktore un iepazīstināja klasi ar mani. Vēlāk viņa uzdeva jautājumu, kurš varētu uzņemties atbildību par mani, parādīt skolu, klases telpas utt. Un tad bija tas moments, kad neviens necēla roku! Bet beigās 2 meitenes pieteicās! Pēc tās stundas gan visi nāca klāt un prasīja, no kurienes esmu, ko es domāju par Dāniju, cik daudz es zinu, bet visa tā interese izplēnēja pēc tās stundas.

Interesanti. Man tieši liekas, ka latvieši būtu diezgan atvērti pret jauniņajiem. Ja tev būtu vēlreiz dota iespēja doties YFU apmaiņā uz kādu citu valsti, uz kurienu Tu gribētu doties?

Well, šis ir labs jautājums. Es par to esmu domājusi, bet ne konkrētu valsti, vairāk reģionu. Es noteikti gribētu arī Eiropu, kas ir tuvu. Es domāju, ka tā varētu būt Itālija vai Spānija, jo spāņu valoda ir ļoti izplatīta. Kur es likšos ar savu dāņu valodu? Tikai Dānijā!

Par Dānijas izglītības sistēmu saka, ka tā ir problem based learning jeb ar praktisku pieeju mācībām? Ja salīdzina ar Latvijas izglītības sistēmu, kas nav ne tuvu tam, ko, tavuprāt, būtu vērtīgi no dāņiem pārņemt un ieviest arī Latvijas skolās?

Sāksim ar to, ka tur visās stundās izmanto datorus. Arī sportā (tas bija ļoti liels izņēmums, jo bija jātaisa projekts)! Matemātikā visas vienādības raksta datorā, principā visi darbi ir jānodod datorrakstā.

Tas nesakropļo rokrakstu?

Viņiem ir dramatisks rokraksts (smejas). Mani klasesbiedri teica, ka man ir ļoti skaists rokraksts, uz ko es atbildēju: "O, jā! Latvijā pat esejas raksta ar roku!"

Kā tur notiek pārbaudes darbi?

Pirmkārt, Dānijā ir ļoti maz pārbaudes darbu. Visa gada laikā mēs uzrakstījām kādus 2 darbus matemātikā. Matemātikā ir mutiskā daļa, kur liek atzīmi par to, kā skolēni atbild uz jautājumiem, cik daudz izskaidro uzdevumu.

Un kas būtu tas, ko varētu pārņemt?

Skolēniem ir daudz laika pēc skolas, jo mājasdarbu ir ļoti maz, bet ja ir, tad ir tikai kaut kas jāizlasa, nav vienam pašam jāanalizē. Mācību gads ir garāks, tāpēc iznāk, ka viņiem ir mazāk mājasdarbu, jo viņi vienkārši visu izdara skolā, kas man liekas ļoti labi.

Cik brīvi tu runā dāniski?

Ja man vajadzētu vienkārši kaut ko "muldēt", tad es varētu. Bet tagad ir jau pagājis pusgads, un es neesmu vispār runājusi dāniski. Varbūt tas ir tāpēc, ka nesazinās ar saviem Dānijas klasesbiedriem, bet es ļoti draudzējos ar apmaiņas studentiem no citām zemēm, kas man šķiet ļoti vērtīgi.

No kurām zemēm tev ir draugi tagad?

(Ieskatās google mapītē) No Francijas, Beļģijas, Vācijas, Polijas, Itālijas, Slovēnijas, Ungārijas, Slovākijas, Brazīlijas un Austrālijas.

Vai Tu lāno arī savu nākotni saistīt ar šo valsti?

Sācumā man likās, ka varētu, jo tur ir laba izglītības sistēma un jauki cilvēki, bet vēlāk es skatījos augstskolas programmas. Tomēr tur nebija tas, ko gaidīju. Es gribu studēt arhitektūru, bet tur to var apgūt tikai vietējā valodā, tur nebija programmas angļu valodā.

Pastāsti par to Roskildi jeb pilsētu, kur dzīvoji?

Roskilde ir maza, mīlīga pilsētiņa ar katedrāli centrā. Mazas ieliņas, mazas mājiņas, tur nav nevienas augstceltnes. Ir viena galvenā jeb iepirkšanās iela. Līdz Kopenhāgenai varēja aizbraukt 15 minūtēs ar vilcienu. Šo pilsētiņu varētu salīdzināt ar Cēsīm. Kad es stāstīju par Rīgu, tad vietējiem Rīga likās šausmīgi liela salīdzinājumā ar Roskildi.

12. marta pēcpusdiena jeb diena, kad Latvijā tika izziņota ārkārtas situācija. Kā šis datums ietekmēja tavu dzīvi Dānijā?

Tajā laikā mums skola jau kādu laiku bija no mājām. Es uzzināju, ka Rīgas lidostu slēdz pirmdienā, un es nezināju, ko darīt. Tad es sazinājos ar savu ģimeni Latvijā un nolēmām, ka man jādodas atpakaļ uz Rīgu, jo visi pārējie apmaiņas skolēni no citām zemēm arī devās uz savām mājām. Svētdienā man nopirka biļeti, un pirmdienā es jau lidoju atpakaļ.

Kas tev Dānijā pietrūka no Latvijas?

Tad, kad es aizbraucu uz Dāniju, man likās, ka man nekas nepietrūks. Kas var pietrūkt, ja būs jauna dzīve, jauni draugi un viss pārējais! Bet tā nebija. Visskumjāk man palika 18. novembrī. Es noskatījos atkārtojumā ugunošanu krastmalā, Latvijas himnu klausījos, man pat asariņa notecēja. Man pietrūka tradīcijas, kopības sajūta, jo visi Latvijā svin 18. novembri, bet tur nebija nekādas reakcijas, un tas man likās dīvaini.

Un noslēdzot sarunu: vai tu ieteiktu arī citiem jauniešiem doties apmaiņas gadā?

Pilnīgi noteikti, jo tā ir iespēja cilvēkam atvērties, arī ja esi no kautrīgajiem, iemācīties patstāvību, iepazīt jaunu valsti un cilvēkus.

Martu Savicku intervēja Marta Paula Pauliņa, 12.4

APMAIŅAS PROGRAMMA UZ JAPĀNU

Pirmo reizi kāds no Āgenskalna Valsts ģimnāzijas skolēniem bija devies uz tik tālu zemi AFS apmaiņas programmā kā Japāna. Kristaps Mauriņš (11.2 klase) pagājušajā mācību gadā 8 mēnešus (kaut bija plānots būt 10 mēnešus, bet pandēmijas dēļ laiks tika saīsināts) pavadīja Japānā, dzīvojot trīs dažādās viesģimenēs, iegūstot jaunus draugus un fantastisku pieredzi, kura noderēs viņam arī turpmākajā dzīvē.

Kāpēc izdomāji doties apmaiņas programmā uz Japānu?

Jau 2018. gada vasarā sāku interesēties par Japānu. No draugiem dzirdēju par anime (Japānas animācija). Meklēju internetā pamācības, youtube atradu citu cilvēku pieredzes video, ielādēju telefonā aplikāciju, kur var mācīties japāņu valodu, bet vēlāk jau pirku internetā grāmatas. Nekas nopietns no tā nesanāca, tāpēc 2019. gada janvārī sāku apmeklēt japāņu valodas kursus.

Kāda bija pirmā diena Japānā?

Efektīva. Cita ceļa puse (kreisā), jauna kultūra, valoda, cilvēki.

Kādas bija attiecības ar viesģimeni?

Kopā man bija 3 viesģimenes. Sākumā dzīvojām ar telefona traslate, jo viņi pilnībā nezināja angļu valodu, turklāt es – japāņu. Nebija grūti, izmantojām daudz žestus, norādes. Ar otro ģimeni man bija vislabākās attiecības, jo tajā ģimenē bija dēls, kurš mācījās paralēlklasē.

Vai viesģimenei taisīji arī latviešu tradicionālus ēdienus?

Es atvedu viņiem rupjmaizi, pāris suvenīrus. Vienu reizi pat palūdzu, lai no Latvijas man atsūta skābētus kāpostus, lai uztaisītu ēst. Viņiem ļoti garšoja un pat ieteica man atvērt latviešu virtuvi, jo šādu ēdienu viņiem nav.

Pirmā diena klasē...

Viesģimene mani pavadīja, skolā visu izrādīja. Bija jāuzrunā klase, proti, japāņu valodā jāstāsta par sevi: no kurienes esmu, kādi ir mani hobiji, bet tas nebija grūti, jo ātri varēju to iegaumēt. Pēc tam bija jāiepazīstina sevi visas skolas priekšā. Skola ir tikpat liela kā AVG, bet tā ir tikai vidusskola. Pirmos 3 mēnešus nebija viegli ar komunikāciju, bet pamazām valodu apguvu un pilnveidoju. Klasē cilvēki nāca man klāt un centās sarunāties ar mani.

Kādus mācību priekšmetus Tu apguvi skolā?

Bioloģijā taisījām tēju, vācām augus. Bija vairāki sporta veidi. Es izvēlējos kendo (bambusa zobens) un galda tenisu. Protams, mājturība un klasiskie mācību priekšmeti. Kamēr citi skolēni rakstīja pārbaudes darbus, es papildus mācījos japāņu valodu.

Kāds bija interesantākais atgadījums, kas notika Japānā?

Mums bija jābrauc uz Tokiju, jo tur kronēja jauno imperatoru. Bija diezgan sarežģīti ar visām atļauju saņemšanām. Pašam ir jāpērk biļetes, un tās bija dārgas.

Vai bija kāds publisks pasākums?

Jā, mums bija skolā jāizveido 8 min priekšnesums, un man piedāvāja galveno lomu. Bija grūtības ar apģērba nomaiņšanu priekšnesuma laikā. Bija arī tāds brīdis, kad aizkavējos, un citiem likās, ka izrāde ir beigusies, bet, par brīnumu, teksta rindiņas neaizmirsu.

Labākā atziņa vai pieredze, ko ieguvi?

Pieredze dzīvot svešā vidē kopā ar cilvēkiem, kurus tu iepriekš neesi saticis, runāt valodā, kuru knapi zini. Es domāju, ka tas viss man palīdzēs nākotnē, ja es izlemšu mācīties un/vai strādāt Japānā.

Kristapu intervēja Madara Balama, 11.5

GONGU MEDITĀCIJA

Kristas Džulijas Kirkupas rīkotā Gongu meditācija, kas norisinājās Ogrē, viesu mājā “Debesu bļoda” kādas septembra nogalē, vienalīdzīgu nespētu atstāt nevienu dalībnieku. Krista ar savu klātbūtni vien rada īpaši patīkamu un mierīgu atmosfēru, kas meditācijas vadītājam ir ļoti svarīga īpatnība. Kristas klātbūtne rada īpašu mieru, kas dalībniekiem rada uzticību aizvērt acis un ļauties meditācijas ceļojumam.

Meditācija tiek iesākta ar nelielu priekšvārdu, kam seko gongu un Tibetas dziedošo trauku maģiskās skaņas, kā arī Kristas meditatīvā dziedāšana. Mani patiesi priecēja, ka katram dalībniekam bija sarūpēta ļoti ērta guļamvieta, kur meditācijas laikā ieiet dziļā, dziedinošā miegā. Sākumā gongu skaņas var šķist agresīvas, taču, kad ausis pie tām pierod, tad tās var raisīt dziļas pārdomas, aizvest pie senām atmiņām, sniegt atbildi uz saviem iekšējiem jautājumiem vai vienkārši ieajāt visdziļākajā, spēcinošākajā miegā.

Atmostonos no meditācijas, ir jūtams iekšējs miers, kas dod spēku kādam laikam. Īpaši interesants šķita procesa noslēgums, kad Krista nolasīja kārtis katram no dalībniekiem, kas dažam var palīdzēt rast izskaidrojumus, bet citam atbildes vai norādes, kā labāk rīkoties.

Esmu meditējusi, izmantojot arī audio-meditācijas, kas pieejamas aplikācijā “Let’s meditate!”, taču klātienē vadītājam meditācijām ir daudz spēcīgāka ietekme. Audio-meditāciju vienīgais efekts ir tāds, ka tās var palīdzēt relaksēties, tādēļ tās labi noder reizēs, kas nevar aizmigt, vai ir liels stress. Audio-meditācijas ir ērtas, jo tās var klausīties praktiski jebkurā laikā, jebkurā vietā, taču to efekts ir īslaicīgs, salīdzinot ar klātienē vadītājam meditācijām, kuru efekts ir jūtams daudz ilgāku laika periodu.

Šī gongu meditācija ir ļoti vērtīga gan mentālajai, gan fiziskajai veselībai. Cilvēkam ir svarīgi laiku pa laikam apstāties, pabūt vienam, tikai pašam ar sevi, pilnīgā mierā, tikai ar savām domām, savu dvēseli un iekšējo esamību. Meditācija palīdz saglabāt mieru un skaidrību savā iekšējā pasaulē un prātā, laikā, kad apkārt valda troksnis un juceklis.

Elza Melnalksne, 11.5 klase

ĀVĢ sienas čukst

SIMBOLI IKDIENĀ UN ALEKSANDRA ČAKA MUZEJĀ

“Simboli ir visapkārt, tikai jāgrib tos ieraudzīt. Paceliet galvu uz augšu, un ikdiena iegūs krāsas!” ar šādiem vārdiem ekskursiju-pastaigu “Simbolu

valoda. Rīgas kulturvēsturiskais mantojums” 11.1

klasei iesāka aizrautīgā un

zinošā gide ar degsmē spīdošām acīm.

Saulainajā rudens dienā mums bija iespēja ne

tikai izrauties no

ikdienišķajām mācību stundām un izkustēties, bet

arī paskatīties uz Rīgu ar

citām - mierpilnām un ieraudzīt gribošām- acīm.

Konstantīna Pēkšēna, Mihaila Eizenšteina un citu

zināmu arhitektu

projektētajos meistardarbos meklējām simbolus

un centāmies izprast caur

tiem paustās idejas. Lāči, lauvas, pūces, vardes,

maskas un pat frizūras, kas

ikdienā vēro ierasto steigu no Rīgas namu

fasādēm, tapa ieraudzītas.

Ekskursija bija lieliska iespēja ne tikai klausīties

un aplūkot ikdienā

garām palaisto, bet arī izteikt savu viedokli un

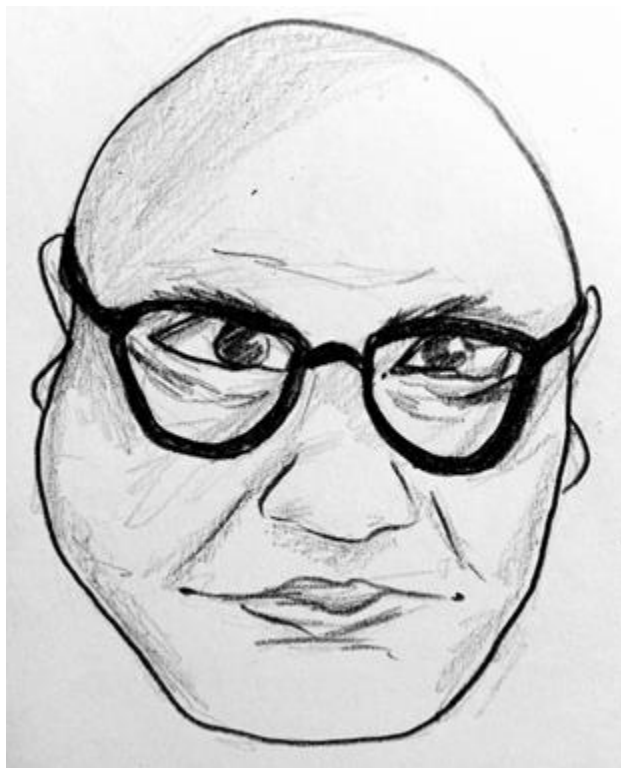
atrast kādu simbolu, ko

turpmāk uzskatīt par savējo.

Dzejnieki runā simbolos. To zina ikviens, kurš literatūras stundās vismaz pa ausu galam klausījies skolotājas stāstīto. Bet par dzejniekiem runā to mājvietas.

Aleksandra Čaka dzīvoklī, kuru mēs ar klasi apmeklējām 10. septembra pēcpusdienā, uz īsu mirkli izdodas izjust paša dzejnieka pārdzīvoto un sajūst

A. Čaka klātesamību. Priekšstatu par A. Čaku ļauj gūt dzīvoklī esošie priekšmeti, kurus arī var uzskatīt par simboliem. Draugu dāvinātie mākslas

darbi, kas raibina gandrīz visas dzīvokļa sienas, liecina par mīlestību pret mākslu, dzīvesprieku un sabiedriskumu, bet kārtīgā darbavieta pie loga ar skatu uz kluso iekšpagalmu liek domāt par vienpatību un mieru.

Ekskursiju laikā kļuva skaidrs, ka gan pilsētvide mums apkārt, gan mūsu mājvietas ir pilnas ar simboliem - priekšmetiem, kas pauž vairāk, nekā pirmajā mirklī varētu šķist. Cienot, ņemot vērā un atšifrējot apkārtesošās zīmes un simbolus un vērsot savu skatu augšup, katrs no mums var kļūt par izcilu personību, zinošu sarunu biedru un saprotošu līdzcilvēku.

Elizabete Dreimane un Marija Slaidiņa, 11.1

KĀPĒC LATVIEŠU VALODA MAN MĪĻA UN DĀRGA

25. marts ir atceres un piemiņas diena. Kalendārs vēsta, ka šajā dienā Latvijas Republikā obligāti jāizkar Latvijas valsts karogs sēru noformējumā. Ja vien tu esi Latvijā. Ja vien tu esi starp savējiem. Ja vien tu esi mājās.

Ir 2020.gada 25.marts. Esmu pasaules lielākajā lidostā - Stambulas Havalimani lidostā. Vietā, par kuru tā sapņoju, jo te taču ir milzīgi iepirkšanās centri, nebeidzamas izklaides iespējas. Balsis skan visapkārt, rindas ir bezgalīgas. Visi ir nobijušies. Policija, armija, glābēju vienības - visi ir kaujas gatavībā savaldīt pūli. Tos, kas steidz uz repatriācijas reisiem. Tos, kas šodien kā pēdējie izslēgs gaismu lidostā.

Šī lidosta apkalpo 150 miljonu pasažieru gadā. Un tad tas notiek! Pie šī Bābeles torņa es sadzirdu pazīstamus vārdus: „Nomierinies! Jau vakarā ēdīsim tavus marinētos gurķus, viss būs labi!” Nepazīstu runātāju, bet pamāju ar roku, jo tie taču ir savējie! “Savējie” pamāj pretī, un nu jau skrienam vairākas ģimenes kopā! Paspēt izglābties, , paspēt iekāpt lidmašīnā, paspēt atgriezties mājās. Tikt pie savējiem! Skrējienā “savējo” paliek arvien vairāk. Es sāku justies droši un mierīgi. Šī sajūta mani pārņem, kad svešo valodu skaņu jūklī ieskanas mana valoda - latviešu valoda.

Mēs lidojam! Mūs sveicina lidmašīnas kapteinis Juris un apkalpo stjuartes Ilze, Līga un Katrīna, un lidojam ar “Bausku”. Par godu Latvijas simtgadei lidmašīna nodēvēta Latvijas pilsētas vārdā. Visapkārt skan sarunas un stāsti par to, kā cilvēki te nokļuvuši. Pēc tik ilgās prombūtnes es izbaudu katru skaņu. Tā mani mierina, sakot, ka drīz viss beigsies, viss būs labi.

...

Kāda ģimene sāk nedroši dziedāt “Bēdu, manu lielu bēdu”. Pēc laika tai pievienojas vēl kāda ģimene un visbeidzot arī es. Nekad neesmu bijusi apveltīta ar muzikālo dzirdi un ritma izjūtu. Šī diena liek man saprast, ka es varu, es protu un skan labi! Es neredzu sejas, jo visi lieto aizsargmaskas, bet jūtu, ka cilvēki smaida, jūtu, cik ļoti dziesma spēj vienot un saliedēt. “Bauskā” skan latviešu valoda un mūsu, latviešu, dziesmas, un es gandrīz ar sešdesmit “savējiem” dodos uz dzimteni.

Kāpēc latviešu valoda man ir mīļa un dārga? Mana valoda man sniedz piederības un drošības izjūtu. Mana valoda ļauj atrast savējos svešumā. Tā stiprina, uzlādē, iedvesmo, mierina un dod cerību brīžos, kad tas ir visvairāk nepieciešams. Tā ir atslēga tām durvīm, kas paveras uz piederību Latvijai.

Mona Upeniece, 10.4

DRĪZĀK KĀ VĒSTULE SEV UZ PAGĀTNI

Taisnība, cilvēks redz to, ko vēlas redzēt. Man tā ir izaugsme, es to saskatu visur, bet visvairāk es to sajūtu sevī. Nav brīnums, ka drīz vien man būs jāmaksā par ārsta apciemojumu - būtu jau laiks justies kā personībai. Ir jau nedaudz uz ko atskatīties. Atblāzmas parasti parādās, kad es daru kaut ko, kas senāk sagādāja grūtības, vai pieķeru sevi, domās sakot kaut ko, ko iepriekš no sirds nebūtu domājusi.

Es dziedu Balsīs, korī, kurā nekad nedomāju atrasties. Tas JAU man ir sasniegums, par ko desmit gadus veca Sofija pat neiedomātos. Dziedāšana vienmēr bijusi man jutīga tēma. Mūzikas skolā biju viena no sliktākajām, skolotājas nepārtraukti salīdzināja ar citiem bērniem, lika man justies mazvērtīgai un ne gana labai. Persona, kurai man būtu jāuzticās, pie kuras man būtu jāsniedz padoms un mācības, mani emocionāli pazemoja un noniecināja. Tas ļoti ietekmēja manu pašvērtējumu kā vēl pirmstīņa vecuma bērnam, kura personība vēl veidojas. Un tā pēc astoņu gadu mācīšanās manā galvā bija vairs ne sēkla, bet vesels, iesakņojies koks ar iegravētu domu, ka es dziedu briesmīgi. Skolēna motivēšana bija neeksistējošs jēdziens, sekas es vēl joprojām jūtu, sajūtoties nedroša kādā grūtākā skaņdarbā. Toties tagad, pateicoties daudziem pedagogiem, esmu atvēršies un gūstu patiesu baudu dziedot. Manam pašvērtējumam bija jāpieaug līdz tādām līmenim, lai es vispār domātu, ka esmu vērts kaut vai pamēģināt tikt labā korī.

Es tagad jūtu savu vērtību kā kora dalībnieks, es zinu, ka protu dziedāt. Pēc kāda laika mans “koks” lēnām tiek zāģēts nost, jo man ir arvien vairāk stiprāku pierādījumu, ka koka nestā ziņa ir nepatiesa. Es protu dziedāt, es varu dziedāt, esmu gana spēcīga, lai izturētu kritiku. Es zinu savu vērtību.

Ne tikai dziedāšana uzlabojusies, bet spēja komunicēt arī. Tas vairs nav tik šaušalīgi bailīgi. Es tagad varu pacelt roku, ja man ir jautājums, es varu pieiet un uzsākt ar kādu sarunu bez nevajadzīga stresa.

Man nav bail, ka katru manu vārdu nosoda, nav bail būt kaitinošai, nav nepārtrauktas bailes, ka draugi un ģimene mani aiz muguras ienīst. Es nebaidos runāt cilvēku priekšā, uzņemties iniciatīvu rīkot pasākumu vairs nešķiet kā kas neizdarāms. Bailes runāt pazūd, ja Tu pats zini un jūti, ka Tavs viedoklis ir svarīgs (un tas ir!!!), nav jābaidās to teikt.

Matemātikas praktikumā sēžu, galvu saķērusi, un lasu uzdevuma noteikumus. Nu nevar būt... Tūristu laika, ātruma un attāluma uzdevums. Nāk prātā aina no piektās klases. Esmu tēva dzīvoklī, svētdienas vakars, priekšā uzdevumu lapa ar to sasodīto uzdevumu. Tēvs man skaidro formulu un uzdevuma loģiku. Nu nepielec man, un tas, ka asaru dēļ man viss ir samīglots, nepadara situāciju necik labāku, jo es pat vairs darba lapu neredzu.

Tagad esmu vidusskolā, šis ir pēdējais gads, es gatavojos eksāmenam un saprotu, ka šos uzdevumus vēl joprojām nesaprotu. Toties tagad es neraudu, es zinu, ka matemātikas atzīme mani nedefinē, bet es mēģinu tomēr uzdevumu saprast, jo es zinu, ka nu neesmu es tik stulba, kā man tēvs licis tam ticēt no mazotnes. Tagad man ir laipnākā matemātikas skolotāja uz pasaules, vairāk man veikties nevarētu. Pēc tām matemātiskajām briesmām beidzot ir kāds, kas spēj man paskaidrot vielu UN nekliedz virsū, ja nesaprotu, bet gan mēģina paskaidrot vēlreiz. Un es arī zinu, ka nekas traks nenotiks, ja kaut ko nesaprotīšu līdz dziļumiem. Es cenšos, cik varu, un ar to ir gana.

//

Man patīk vannas, es sēžu siltā ūdenī. Tas ir tik mierinoši, es jūtos drošībā. Apskatos uz savām kājām un ar saputotu švammi tās nomazgāju. Tikmēr pie sevis tām pasakos, tās mani ir nesušas uz skolu, tās mani nesa uz skrituļslidām skaistā piedzīvojumā, tās ir bridušas Ventā, lai pārnestu pāri. Tās mani turēja desmit kora koncertos četru dienu intervālā, par ko īpaša pateicība, jo tas tām nebija viegli.

Pieliecos nomazgāt pēdas, un mans vēders parāda divas mīlīgas riepīņas. Mans vēders arī ir mīlīgs, tas dara labu darbu, tajā māj mans mīļākais ēdiens, tas ļauj man pieliekties un dejot vēderdejas. Tas iztur mazo māsīcu un brālēnu kutināšanas. Tas sargā mani siltumā.

Apmēram tā es nodomāju katru reizi, kad mazgājos. Es ļoti mīlu savu ķermeni – degunu, kas man vienāds ar vecvectētiņu, acis, kas man no tēva palikušas, vecmammās daiļā figūra un seja, ar ko es

*komunicēju ar citiem. Es to mīlu, jo tas man ļauj darīt darbiņus, priecāties un rādīt mīlestību citiem.
Aiznest kādam ceriņu, samīļot un nobučot. Man vairs neko vairāk nevajag.*

*Kaut es pagātnē būtu redzējusi, kā es sevi mīlu. Tas tiešām nāca smagi, tas bija jāiemācās par spīti
daudzām grūtībām. Bet es to izdarīju. Un es ar to lepojos.*

*Es ļoti ceru, ka kādam mans mazais dzīves stāstiņš palīdzēs, jo bieži vien savu vērtību ir grūti atrast.
Pašcieņu vērtību būvēt nav viegli, ja apkārtējie nepalīdz. Bet tu esi stiprs cilvēks, mēs
katrs esam. Lūdzu, paliec šajā Saulē, viss kļūst labāk!*

Sofija Šņitņikova, 12.3

CITA PIEREDZE

*Esmu vairāk konservatīvs nekā progresīvs cilvēks, un man ne vienmēr patīk izmaiņas,
tāpēc man tā bija jauna pieredze - uzsākt mācības jaunā skolā, jaunā klases kolektīvā.
Ja Jūrmalas Alternatīvajā skolā (turpmāk JAS) būtu iespēja mācīties līdz 12.klasei, es,
visticamāk, tur paliktu, bet tā nav, un tāpēc esmu šeit.*

JASā bija citādāk, nekā šeit:

- 1. Tur bija daudz mazāk cilvēku. Mēs klasē bijām tikai 18-20 bērnu. Visi viens otru labāk pazina, un arī bērnus no paralēlklasēm varēja iepazīt.*
- 2. Tā kā nebijām daudz, mūsu klase bija kā viens kolektīvs. Jaunajā klasē tā pagaidām nav, un nezinu, vai būs milzīgā bērnu skaita dēļ - 40 skolēni.*
- 3. Mums bija savi ieradumi un pasākumi, kuri nav ĀVģ. Piemēram, mums pēc pusdienām bija pastaiga, kas ilga stundas garumā (8. un 9. klasēs to vietā parasti bija stundas). Mums bija kārtībnieki: klases biedri sadalījās pa dienām un bija atbildīgi par pusdienu galda novākšanu, notīrīšanu, kā arī klases tīrīšanu. Mums katra klase rakstīja avīzi katru nedēļu, un skolotāji to apkopoja. Tas bija obligāti visiem un notika maiņās. Viens no pasākumiem, kas bija īpašs, bija Ziemassvētku izrāde, kurā piedalās visa skola un 8., 9. klases skolēni spēlē galvenās lomas. Šīs izrādes bija ļoti jautras, un tā patīkama pieredze. Ir bēdīgi atteikties no visa tā un vēl klasesbiedriem, kurus pazinu jau no 1.klases, lai gan jāsaka, ka viena trešdaļa no manas klases tagad mācās ĀVģ.*

Tagad es vēlētos pastāstīt par savu klasi, 10.1, lielāko klasi mūsu skolā. Pagaidām mana klase liekas forša. Neviens vēl nav izcēlies ar kādu īpašu uzvedību, visi ir draudzīgi un saprotoši, kas daudz ko nozīmē, jo esam taču 40 skolēni vienā klasē! Es sēžu klases priekšā, un tas ir līdzīgi kā iepriekšējā skolā, bet, ja man būtu jāsež aizmugurē, es būtu diezgan attālināts no visas klases un būtu grūti labi mācīties. Es sēžot redzu kādus 12 cilvēkus, kas ir normāli, taču starpbrīžos, kad visi kustas apkārt... Wow!!! Tad ir ļoti daudz cilvēku, un vismaz man ir grūti aptvert, tieši cik cilvēku ir. Nu labi, visi nestaigā apkārt. Lielākā daļa sež telefonos, kas ir diezgan bēdīgi. Mēs iepriekšējā skolā nemaz nevarējām lietot telefonus. Ja mūs skolā pieķēra lietojot telefonus, tad mums tos atņēma līdz maija beigām vai līdz brīdim, kamēr vecāki atnāca to paņemt. Es gribu uzturēt šo JAS režīmu, un tā vietā, lai lietotu telefonu, sarunājos ar cilvēkiem un mācos savu klasesbiedru vārdus. Ir oktobra vidus, un pagaidām zinu vārdus apmēram pusei klaseisbiedru.

Mācoties ĀVĢ, es sāku saprast, ko iepriekš esmu iemācījies un ko nemaz neesmu mācījies. Man ir bijušas dažas tādas situācijas, kad es dzirdu skolotāja teikto pirmo reizi, bet skolotājs saka, ka to esam mācījušies pamatskolā. Tas parasti notiek ķīmijā, bioloģijā un fizikā.

Tātad tas, ko neesmu mācījies pamatskolā, jāapgūst tagad patstāvīgi. Tā kā šobrīd nav nekādu īpašu notikumu, kas izceltos starp citiem un nāktu prātā, tad beigšu. Paldies par lasīšanu un tiksimies gaitenī vai pie skapīšiem!

Gusts Mūrnieks, 10.1

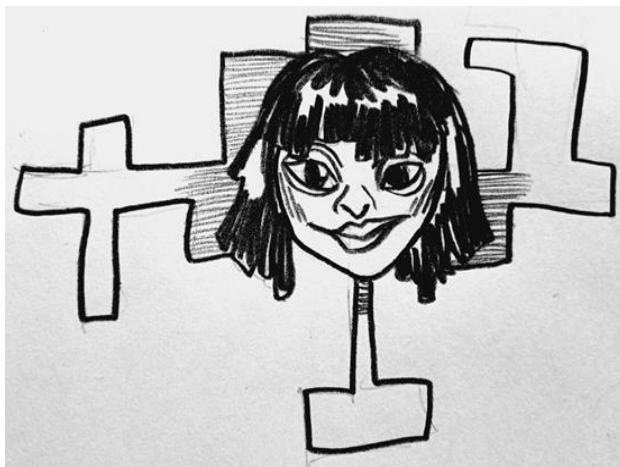
MONTESORI UN ĀGENSKALNA VALSTS ĢIMNĀZIJA

No šī mācību gada sāku mācīties Āgenskalna Valsts ģimnāzijā. Pirms tam es mācījos Rīgas Montessori sākumskolā. Tā ir sākumskola, kurā izmanto Montessori pedagoģiju un mācās līdz 6.klasei.

Vai Tu zini, kas ir Montessori? Montessori ir alternatīva izglītības metode, kas veicina radošumu, patstāvīgumu; tā ir vērsta uz uzziņas procesu. Montessori pedagoģijas radītāja ir itāliešu pedagoģe Marija Montessori. Montessori pedagoģijā izmanto speciālus mācību materiālus, kas labāk palīdz izprast mācāmo tēmu.

Atšķirības starp šīm divām skolām ĀVĢ un Montessori ir diezgan lielas. ĀVĢ ir plašas klases, bet tur ir mazas, un pati ēka arī nav liela. Tur kopā bija apvienotas divas vai pat trīs klases, tādēļ bija tikai divas

klases telpas. Klasēs bija paklāji, tāpēc bieži sēdējām uz zemes, bet, ja vēlējāmies, bija pieejami arī galdi un krēsli. Stundas sākās pl. 9.00 un beidzās pl. 14.00, bet dienā nebija noteikts mācību stundu skaits. Mācību stundas nav 40 minūšu garas, kā pieņemts visās pārējās skolās. Piemēram, vienu dienu mācījāmies tikai matemātiku ar pauzītēm, citu dienu, piemēram, bija radošā diena: mūzika, rokdarbi, zīmēšana u.tml.

Viens skolotājs mācīja vairākus priekšmetus. Visus darbus mēģinājām pabeigt dienas laikā, lai nebūtu mājasdarbu. Mācību procesā lietojām speciālos Montessori materiālus, kurus mēs saucām par darbiņiem. Parasti katru dienu bija kāds laiks, lai izmantotu šos materiālus un mācītos jaunas lietas vai atkārtotu, ko nesaprotam un kas šķiet grūti. Atzīmes bija tikai semestra un gada beigās. Nebija arī ieskaitīts, neieskaitīts. Gada atzīme daļēji balstījās uz to, cik centīgs bijis skolēns visa gada laikā.

Skolā bija daudz praktisko darbu, piemēram, tīrījām ēdamzāli pēc pusdienām, piektdienās kārtojām visu skolu un dekorējām telpas, plānojām paši pasākumus.

Pārnākot uz šo skolu, domāju, ka sākumā būs grūti. Pirmās nedēļas tā arī bija. Apmaldījos visos iespējamajos gaitenēs, nebiju pieradusi pie mājasdarbiem un pārbaudes darbiem, un vispār bija grūtāk pierast pie šejienes kārtības. Šobrīd jau esmu gandrīz pie visa pieradusi un sāku justies šai skolai piederīga.

Patrīcija Andersone, 7.2 klase

Zvans ar mēli

KLIMATA POLITIKA UN TĀS TENDENCES LATVIJĀ UN PASAULĒ

Mūsdienās, it īpaši pēdējos 5 gados, īpaši aktuāla ir klimata tēma. Šajā jautājumā visbiežāk uzmanība tiek vērsta tieši uz globālo sasilšanu un lietām, ko mums vajadzētu vai arī nevajadzētu darīt. Spilgtākais piemērs šajā visā šarādē ir Grēta Tūnberga.

Ir pierasts dzirdēt, ka 97% procentu zinātnieku piekrīt globālajai sasilšanai un ka valstis un korporācijas dara pārāk maz, lai to apturētu. Šajā visā tiek neprecīzi attēlotas vairākas lietas. Pirmkārt, lai gan tiešām 97% zinātnieku piekrīt, ka globālā sasilšana notiek, viedokļi par cilvēka nozīmi un ietekmi šajā procesā krasi atšķiras. Daudzi saka, ka cilvēks klimata pārmaiņās piedalās ļoti minimāli un globālā sasilšana ir pilnīgi normāls un ar cilvēci nesaistīts process. Ir arī tādi, kas apgalvo, ka cilvēce ir klimata pārmaiņu galvenais cēlonis. Šie zinātnieki parasti ir arī tie, kas tiek pie runāšanas medijos un starptautiskās konferencēs, jo reālistiski nevienam īpaši neinteresētu fakts, ka pēdējos pāris gadsimtos vidējā planētas temperatūra ir paaugstinājusies par aptuveni 2 grādiem. Turpretī, kādam ekspertam to dramatisējot, veidojas labs ziņu materiāls.

Lai izprastu klimatu, ir jāņem vērā daži fakti, jo klimats mainās visu laiku – kļūst aukstāks, karstāks -, un nav nekas neparasts, ka tas mainās un turpinās mainīties arī tālāk.

Vēl kā argumentu par klimata pārmaiņām cilvēka ietekmes rezultātā tiek minēts izmirstošo dzīvnieku un augu sugu skaits. Bet ir jāatceras, ka dzīvnieku un augu sugas ir izmirušas, mainījušās un konsolidējušās kopš laika gala, un tas ir tikai normāli, ka sastopoties ar mainīgiem apstākļiem, dažas sugas nespēj pielāgoties un izmirst. Izmirušo sugu vietā nāk spēcīgākas un dzīvotspējīgas sugas, kuras spējīgaspieļāgoties jaunajiem apstākļiem. Tā šis process ir norisinājies vienmēr un turpinās arī tagad, tāpēc

nav racionāla iemesla celt paniku, ka kārtējo gadu pasaulē atkal ir izmirušas dažas sugas dzīvnieku vai augu.

Kā dažus piemērus augu un dzīvnieku sugu pielāgošanās spējai es varu minēt baktēriju, kuras pamatbarība ir sintētiskie savienojumi un plastmasa, kuru tā spēj pārstrādāt sev noderīgās vielās. Jā, plastmasa un sintētiskie savienojumi dabā sadalās ļoti lēni, un vēsturiski dzīvie organismi to nav spējuši pārstrādāt, bet tas mainās, un ir atrasti jauni organismi, kuri spēj to izdarīt.

Vēl varu minēt dažādus putnus un dzīvniekus, kuri savu ligzdu un mājvietu būvniecībā izmanto dažādus nedabiskus cilvēka radītus materiālus, kas ir pārāki un dzīvniekiem daudz noderīgāki par dabā atrodamajiem, piemēram, ir redzētas putnu ligzdas, kuru būvniecībā izmantoti palstmasas maisiņi. Protams, var minēt argumentu, ka mēs izmainām vidi pārāk ātri un organismi nespēj pielāgoties, bet sabiedrībā tādas diskusijas praktiski nav, ir tikai neapmierinātība par to, ka mēs izmainām vidi sev apkārt un cik tas ir slikti. Kā uzskatāmu piemēru varu minēt slavenos Kalifornijas ugunsgrēkus. Pēdējos gados tie ir īpaši postoši, un, protams, pirmais, ko sabiedrība vaino, ir globālā sasilšana. Lasot pētījumus par pēdējo gadsimtu, kurā vidējā temperatūra ir pacēlusies par 2 grādiem, ir muļķīgi domāt, ka divu grādu izmaiņa var radīt tik milzīgus postījumus.

Šeit atbilde ir meklējama citur. Ja skatās vēsturiski, tad ugunsgrēki Kalifornijas reģionā ir notikuši jau vismaz kopš tiem laikiem, kad to apdzīvoja indiāņi. Tātad globālā sasilšana kā ietekmējošais faktors atkrīt. Bet kāpēc tad Kalifornija pēkšņi sākusi tik postoši degt? Jau senie indiāņi piekopa mežsaimniecību, viņi veica kontrolētu mežu dedzināšanu, izciršanu un kopšanu, tādējādi samazinot ugunsgrēku daudzumu un to postījumu apmēru, ko turpināja darīt līdz pat pagājušā gadsimta 50. gadiem. Pēc tam dažādu vides aizsardzības organizāciju darbības rezultātā mežsaimniecībā tika ieviesta tā saucamā "koku apskāvēju" mentalitāte, kuras rezultātā koku izciršana, retināšana un kontrolēta izdedzināšana tika praktiski pārtraukta. Vēl piedevām Kalifornija apdzēsa jebkuru mazu dabiski izveidojušos ugunsgrēku, kā rezultātā ugunsgrēki, kas dabiski, bez nekādas cilvēka iejaukšanās būtu izveidojušies un dabiski izretinājuši mežu, to nespēja paveikt. Tāpēc pēdējo 70 gadu laikā Kalifornijas mežs ir ievērojami pāraudzis, saaudzis kopā un aizaudzis, kā rezultātā brīžos, kad ugunsgrēki dabiski izceļas, tie ir ļoti postoši un plaši, kādi tie nebūtu, ja mēs būtu pēdējos 70 gadus atļāvuši maziem ugunsgrēkiem degt, vai arī, vēl labāk, paši cirtuši, retinājuši un kontrolēti dedzinājuši mežus. Šo pašu var attiecināt uz cilvēkiem, kuri apgalvo, ka pēdējos gados palielinājies postošu vētru skaits un postījumi, ko tie nodara. Jā, ja statistiski apskatās uz vētru daudzumu pēdējos gadsimtos, to skaits ir palielinājies par procenta simtdaļām, bet tā ir maldīga datu interpretācija. Un arī par apgalvojumu, ka to radītie postījumi ir palielinājušies, var diskutēt. Ar pašiem datiem viss ir kārtībā, taču problēma rodas, kad tiek aplūkots veids, kā šie dati tiek rēķināti. Postījumi tiek rēķināti kā naudas daudzums, kas nepieciešams, lai atjaunotu cilvēka radītās struktūras, kuras vētra iznīcinājusi. Tas nozīmē, ka, ja, piemēram, fermas vietā, kuras atjaunošana izmaksātu, teiksim, 2 milj. dolāru, cilvēki uzceļ kūrorta pilsētu, kuras atjaunošana izmaksātu 20 milj. dolāru, un vētra šo vietu noposta, naudas daudzums, kas nepieciešams atjaunošanai, ir desmitkārt lielāks, pat ja vētru reālais spēks neatšķiras.

Un tā tas ir arī ar citām dabas katastrofām, kurās postījumu pieaugumu veicina nevis pašu katastrofu spēka pieaugums, bet gan fakts, ka cilvēki šo dabas katastrofu ceļā uzceļ daudz dārgāku struktūru, kā arī, pārceļoties uz turieni, atbilstoši neizvērtē riskus un attiecīgi tiem nesagatavojas.

Un tāpēc rodas jautājums, kāpēc tik daudzi eksperti atbalsta klimata panikas veidošanu un nenorāda uz kolēģu nepareizo datu interpretāciju. Viens no variantiem ir tas, ka viņi to neapzinās, bet tas ir maz ticams, jo, visu dzīvi veltot kādas lietas pētīšanai, ir ļoti grūti nepamanīt maldīgu datu interpretāciju. Vēl ekspertiem ir kāds iemesls, kāpēc viņi tīši izvēlas datus interpretēt tieši šādi (un tas jau ir ticamāk), ir tas, ka jebkurš pētnieks un eksperts grib saglabāt darbu un turpināt pētījumus savā nozarē. Un tā ir sanācis, ka vislielāko finansējumu pētījumiem klimata jomā piešķir valdības. Tas nozīmē to, ka, lai piesaistītu finansējumu turpmākiem pētījumiem, ekspertiem ir jābūt labiem iemesliem to jēgai, un vislabākais iemesls valdībai kaut kam piešķirt finansējumu, ir krīze un tās pārvarēšana. Tāpēc var saprast, kāpēc vairums pētnieku izvēlas radīt klimata krīzes iespaidu. Ja pieliek klāt politiku, rodas vēl vairāk iemeslu, kāpēc radīt klimata krīzes iespaidu, jo karalīderi un krīžu pārvarētāji vēsturiski ir vienmēr bijuši populāri un tikuši pārvēlēti.

Krīzes pārvarēšana un tās plāns ir arī ļoti labs kampaņas sauklis. Krīze arī palīdz valdībai mobilizēt sabiedrību cīņai un piešķir valdībai pilnvaras, kuras normālos miera laikos tās nespētu iegūt. Kā piemēru varu minēt dažādus nodokļus, kurus citādos apstākļos sabiedrība nebūtu atļāvusi un kurus sākumā uz laiku valdības ieviesa, lai finansētu 2. Pasaules karu, un pēc tam nekad neatcēla. Piemēram, ASV tika ieviesti speciāli kara nodokļi kara izmaksām un kara laikā radušos parādu apmaksai. Šie nodokļi eksistē joprojām, tātad sanāk, ka amerikāņi 80 gadus pēc kara beigām joprojām maksā par 2. Pasaules karu. Šo visu iepriekšminēto iemeslu dēļ konstruktīvu sarunu un debašu par klimatu un cilvēka ietekmi uz to vietā šobrīd ir izveidojusies populistiska klimata propaganda. Mani īpaši uztrauc fakts, ka šī propaganda ir tikusi arī līdz vispārīzglītojošajai skolu sistēmai, jo skolai būtu jābūt vietai, kurā tiek piedāvātas jebkuras problēmas debašu abas puses un fakti, kas saistīti ar to tā, lai izglītojamie paši pēc datu apstrādes spētu izvēlēties, kuram viedoklim viņi piekrīt. Diemžēl tas, kas šobrīd ir novērojams skolu sistēmā, ir tikai viena viedokļa pārstāvēšana un piekrišana tam.

Protams, var mēģināt apgalvot, ka mūsdienu cilvēki ir pietiekami gudri un izglītoti, lai spētu atpazīt propagandu, bet, ja paskatās vēsturiski, piemēram, viduslaikos galvenā propaganda bija saistīta ar dievu, pāgājušajā gadsimtā uzsvars tika likts rasēm, šobrīd - klimatam. Arī pagājušajā gadsimtā cilvēki smējās par viduslaiku cilvēkiem un dieva propogandu, uzskatot, ka viņi spētu atpazīt propogandu, ja tāda būtu viņiem apkārt. Mūsdienās mēs smejamies gan par viduslaiku, gan par pagājušajā gadsimta propogandu un uzskatām, ka esam pietiekami izglītoti, lai spētu to atpazīt. Esmu diezgan pārlicināts, ka cilvēki pēc gadsimta smiesies par mums, nespēdami noticēt, ka mēs savā izglītotībā un augstprātībā spējām noticēt klimata propogandai.

Krišs Krišjānis Millers, 11.6

Eiforijas sīrupā

HIPERVIGILANCE

Es sadzīvoju ar savām melnajām smadzeņu šūniņām, es viņas pieņemu tā, kā ir, bet ikdienā lūdzos, lai zaļais vīriņš manā prātā laimes meldiņu uzvelk. Taisnību sakot, melnās šūniņas, tie drēgnie bruņinieki, zaļo vīriņu bieži nosit, izsit viņam elpu, salauž kājas, lai viņš paliktu uz vietas.

Man gar acīm nozib ducis dažādu krāsu gammu, bet pat tad realitāte nešķiet īstāka. Kāpēc gaismā man dedzina acis, kāpēc gaismā trīs pirksti, kāpēc plašumā derdz pārlietu lielais košums? Tomēr arī krēslainā kastē es nevēlētos būt - es jau zinu, kā tas ir... Ar mani sāktu runāt sienas, tās čukstētu. Ka bez manis arī var elpot, elpot un būt, un es viņās klausītos tāpat kā esmu klausījies visas citas reizes, es naivi uz vārda ticētu.

*Te nu es esmu, un man ar neko nav pietiekami. Precīzāk runājot, man ir tik daudz, bet es nespēju to izjust kā labas dzīves nesēju. Mani nomāc piecgadīgā kaimiņbērna soļi kāpņutelpā katru rītu, mani nomāc baznīcas zvani ik pa pusstundai,
mani nomāc krusas grabēšana uz loga rīts, mani nomāc vārīgais augs uz guļamistabas palodzes. Tomēr biežāk mani iepriecina saules stari trešdienas rītā,
mani iepriecina gubu mākoņu zelta apmale ceturtdienas vakarā. Mani iepriecina viss,
kas mani apbēdina, un mani apbēdina viss, kas mani reiz priecēja. Nekad nezinu,
kuru vaigu saule man prātā pagriezīs.*

Spogulī rādās tīri greiza pasaule. Ne jau tāpēc, ka spogulis laužts vai netīrs, vai šķībs, bet nu kas gan tā par pasauli, kur kreisā roka ir labā, kur piemiegtā labā acs ir kreisā? Es redzu kaulu apvilktu ar pārlietu lielu kārtu ar ādu. Nogrieziet, lūdzu, man kilogramu no tā spēka, es saku, jā, varat ielikt dzeltenā plastmasas maisiņā, nē, forma nav nozīmīga, plānoju vienīgi pabarot man blakus mītošos kraukļus. Šī gaļa taču nosprostos putnu elpceļus, vēsta man dakteris, šķiedras par cietu, vispār daudzumā par daudz tādiem eņģeļu putnēniem.

Es sākumā smeju, bet tad kā sērkociņš pārvēršos dusmīgā izmisuma lodē; bet tā jau viņi pelnījuši! Kādi enģeļu putni, viņi izbakstīja man acis ārā, un no rīkles viņiem skanēja dziesmas par neatbildētām mīlas vēstulēm. Tā vien viņi pelnījuši, ka man nevēlamā miesa ir viņu beigas!

Es vēlos aizmirst šo domu, kas virpuļo manā prātā. Ak, ja vien tā būtu vienīgi doma, tur jau vesels cilvēks, tur jau vesela vēsture un romāns par kaut ko nepareizu! Man paliek fiziski slikti. Vai tas ir normāli? Es gribu sevi izraut no eksistences cauruma un sevi saplēst gabalos, es gribu sadalīties, nebūt nekas pa virsu manam visam. Mani sāpina doma par to, ko es sev nodaru, vairāk par to, ko es daru, kaut gan... jābūt būtu tieši otrādāk? Man taču tāpēc ir nervu sistēma, pat ja melnām šūniņām pildīta, vai ne?

Es gribu mājās. Tur, kur mani priecē ūdens skaņas un gaisa sidrabīgie švīksti, kur mani priecē mana ieelpa līdz ar izelpu, kur ir augsta egle ar bērzu blakus un jāņogu krūmiem ap visu māju, un smiltsērķšķu kokiem tieši divi simti metru no koka mazmājiņas. Man patīk saldā garša uz mēles gala, kad domāju par turieni. Turieni, kas pildīta ar laimē starojošiem ziedu kausiņiem. Tagad man gar acīm zib tikai drēgnie bruņinieki un krusa uz pagalma trotuāra.

Dārta Petruņko, 11.5

Cilvēki

Laika sasieti upuri, kļiedzoši zvēri,
Kas nu dien cēli staigā starp dvēseļu pļavām,
Drosmīgi kļīstot starp bērziem un kļavām,
Tur mīt, paši nezinot, uz kuru pusi doties,
Jo pieraduši klaiņot apmaldoties

Ne tikai savās domās, bet arī cilvēku pūļos

Kas sasieti kopā apsēstos kūļos,
Viņi meklē atbildes, meklē dzīvi,
Meklē iedvesmu, taču stāvat čupiņās, blīvi,
Jo tiem bail iznākt pretī katra paša ceļam,
Katra paša taciņai, uz kuras diemžēl asfaltu lejam,
Iznīcinot visas zvaigznes un sapņus,
Tās nospiežot tā, ka tās nav vairs mums blakus,

Bet gan tālu prom, kur gari tās debesīs ceļ,
Kamēr cilvēki vienlaikus gan bijas, gan smeļ.
Viņi paši nesaprot, kādēļ to asfaltu lej,
Kādēļ tie maldās vai zvērīgi rej
Viens otram virsū tik traki, ka Dievi jel domā,
Cik ilgi tie cilvēki paliks tik nožēlojamā lomā...
Bet laiks rit uz priekšu, tam gluži vienalga,

*Tas zin', ka cilvēkiem iznīcība ir lielākā bauda,
Taču, kamēr tie aizņemti, citiem mājvietas, dvēseles dragā,
Laiks neapstājas, un, pirms cilvēks spēj atminēties, tā dzīve jau galā.*

Madara Dzelve 10.2

Putra

Putra mīt ne tikai smadzenēs, bet arī traukā,
No kura tā lēnām, bet steidzīgi plūst nu jau laukā,
Tā tek lejā pa sienām, augšup pa griestiem,
Lejup pa upēm, pilsētām, miestiem,
Tā ir zaļa un rozā, tā ir bieza un traka,
Tā vismaz man piemājas kundzes nu saka...

*Tā ir kā tāda vijīga zāle,
Kā tāda burzmīga dzīve,
Kā tāda traka slieka,*

Kā jūra, kā mēness, kā pīrāgs,

Bet putra ir putra,

Un to vārām mēs visi.

Madara Dzelve 10.2

Divi litri kafijas un litrs tējas

Man pietiek vien ar diviem litriem kafijas, lai izdzīvotu,

Lai redzētu dienu vai nakti,

Būtībā, lai vispār atvērtu acis,

Kas kā ar tinti aizkrāsotas no rītiem atžirgst,

Skatoties gaismā, kas tās sadedzina kā zefirus ugunskurā.

Man pietiek ar litru tējas,

Lai ielīstu atpakaļ zārkā,

No kura, lai izlīstu, vajadzīgi divi litri kafijas.

Madara Dzelve, 10.2

Caurums zeķē

Mana diena pagāja kā caurums zeķē,

Par kura esamību es zinu, bet tam nepievēršu uzmanību.

Šī zeķe mani šantažēja vēl nedēļu,

Pamazām raisot jaunas cerības,

Bet vēlāk, kad ar zeķi iemetu māsai,

*Šīs cerības viņa ievilka savās nāsīs,
Atstājot mani bešā, bez zeķēm, bez iedvesmas,

Bez domām, bez sapratnes, bez dārgās liesmas,
Tādēļ paņēmu kurpes, tajās izgriezu caurumus,

Tajās ieliku dvēseli,

Taču viss velti;

Nemanīju nedz cerību, nedz kādu degsmi,

Vienīgais, kas uzradās, bija peļķes
Un līdz ar tām manas slapjās kājas, un nedēļu ilgstošās iesnas.*

Madara Dzelve, 10.2

*es rakstu ar pirkstu galiem
bet ne uz papīra bet
gan uz pikselāina ekrāna
kas ikdienā novērtē manu jēgu kā
cilvēkam kurš elpo kādā pasaules malā
saputrotu gaisu
ak šie briesmīgie jaunie mākslinieki*

*ne miņas nezinot no patiesām grūtībām
ar savām miljons iespējām gan tur
gan šur tiecoties pēc kāda rokām
klusējiet taču iestrēgušās atliekas es*

*ciešu tāpat kā tu tikai
visās citās dzīves nozarēs*

*kur man nav iedalīts tik daudz laimes kā
maniem kaimiņiem trīs stāvus augstāk
tagad ļaujiet man jūs iepazīstināt ar
manām pusdienām
kuras netiks apēstas jo kas tā
par stulbu žļuru
kāpēc man jāciešas*

Dārta Petruņko 11.5

Sapņi dzimst utopijā

1. daļa Troksnis

Drebēja magonītes Laismas smalkais stiebrs. Saknes vairs nespēja to mierā noturēt. Var jau būt, viņa tika augusi par strauju un bija vajadzējis palikt piezemētai sakņu tuvumā kā viņas māsām. Saule tik un tā nerasniedzami tālu, varbūt jāieaug atpakaļ zemē... Zieds padevies nolieca galviņu.

Miera izslāpusi, Laisma vērās magoņu laukā un bezgalīgajā troksnī centās saklausīt klusumu. Simtiem sīku, sārtu ziediņu, apspriežot citu ziedlapiņu skaitu un citas tikpat seklas tēmas, radīja neizturami smagu haosa padebesi.

“Klau, vai dzirdēji, ka magonēm otrajā krastā ir tik bālas ziedlapas, ka citi tās jauc ar pīpenēm?” kāda magone skaļi smējās, stāstot to savai kaimiņienei.

“Tu pīpeni savā mūžā redzējusi neesi,” pasmīnēja draudzene.

Tikmēr troksnis, milzīgs kukainis, rāpās uz augšu pa Laismas vārgo augumiņu un raustīja to uz priekšu un atpakaļ.

Nāks klusums un aprīs troksni.

2.daļa

Klusums

Līdz ar sauli pļavā bij' nogrimis troksnis. Pār lauku lēni nolaidās noguruma un dusas miglas sega, apsedzot ikkatru magonīti.

Naktīs, kad troksnis vairs nestāvēja sardzē, magoņu pļavā iekšā zagās tumšā meža klusums.

Citas magones klusumu skatīja par kaut ko neesošu tikai tamdēļ, ka tam pietika pašlepnuma nedot par sevi nekādu ziņu. Laisma uz šīm apsūdzībām vienmēr atbildēja ar, ironiski, tieši klusumu.

Šonakt, Laismai šķita, klusuma dvēsele bija tikpat klātesoša kā parasti. Sajūtot nāves klusuma glāstus, viņa atradās neaprakstāmā un citiem neizprotamā eiforijā. Magonīte mēdza prātot par to, cik ļoti pati līdzinājās klusumam...

"Aiz gaismas mirdz zieds," nočukstēja Klusums, "aiz laimes pukst sirds un pa pasauli mūžam lido mīlestība."

"Man nav sirds," Laismas sārtās ziedlapiņas nosarka vēl vairāk, "man arī laimes nava..." Viņa sajuta Klusuma apskāvienu un centās apskaut to pretī. Bet Klusums tikai pasmējās smalkiem vēja smieklēm.

"Tava laime ir lūkoties zvaigznēs, kamēr citas magones ir miegā grimušas."

Laisma patiesi bija lūkojusies zvaigznēs, taču viņai tās bija šķitušas pašsaprotamas un garlaicīgas. Zvaigznes bija pastāvējušas mūžam.

"Pacel reiz savu skatienu no zemes!" Klusums uzstājīgi mudināja. Laisma sāka lēni vērst galvu pret debesīm. Viņa slējās augstu, cēli izstiepdama stiebru, kurā vairs nebija iekēries trokšņa baismais rēgs. Nebijušas sajūtas bija pārņēmušas Laismu. Pēkšņi bailes un biklums bija izgaisuši, un to vietā nāca grezns lepnums un drosme. Viņa lūkojās zvaigznēs ar neticību. Priekšā pamazām pavērās skats uz neredzēti skaistu pasauli. Balti kā sniegs gālē mirdzēja dimantiņi pie debess. Tie, rokās sadevušies, veidoja gleznus rakstus pāri visai debess velvei.

“Man liekas...Es zinu savu laimi,” tik tikko dzirdami nočukstēja magonīte. Bet Klusums jau bija nozudis. Tālu aiz meža mirdzēja pirmie austras stari. Putni dziedāja rīta dziesmas. Laismai apkārt sāka sarosīties magones.

Viņa viegli tām uzsmaidīja un novēlēja labu rītu. Nožāvājās un saldi iemīga. Troksnis gan nekur nebija zudis, taču tas vairs neuzdrošinājās traucēt magonītes Laismas mieru.

Sofija Keiča, Katrīna Liepiņa un Helēna Elksne, 10.5